

Asia: VN/18098/2025

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi lapsen erityisestä suojelusta ja siihen liittyviksi laeiksi

Taustatiedot lausunnonantajalta

Edustan

Hyvinvointialue, Helsingin kaupunki tai HUS

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ehdotus kokonaisuudessaan kannatettava?

Osittain

Perustelut tiiviisti

Lakiehdotus suuntaa painotusta oikealla tavalla sijaishuollon vähentämiseen ja selkeyttää joiltakin osin lastensuojelun toimintatapoja ja lainsäädäntöä. Joiltakin osin ehdotus vaatii muutoksia ja selkiyttämistä.

2. Vastaavatko ehdotukset esityksen tavoitteita?

Osittain

Perustelut tiiviisti

-

3. Mikä seuraavista vaihtoehtoista olisi mielestänne tarkoituksenmukaisin tapa järjestää sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain välinen rajapinta? Valitkaa yksi ja perustelkaa vastauksenne.

Nyt esitetty ratkaisu

Perustelut tiiviisti

Painopisteen siirtäminen matalan kynnyksen palveluihin/perustasolle varhaiseen tukeen on kannatettavaa. Lastensuojelun viimesijaisuuden toteutuminen edellyttää kuitenkin, että varhaisen tuen palveluita on saatavilla oikeaan aikaan ja kattavasti. Lastensuojelu laissa pitäisi pyrkiä

välttämään jatkossa tulkinnanvaraisuutta, jotta tulkinnat laista eivät johtaisi eriarvoisiin tilanteisiin eri hyvinvointialueella.

4. Lausuntopalaute lukuun 1 (Yleiset säännökset): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 1 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta.

Yleiset säädökset vaikuttavat oikeansuuntaisilta.

5. Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla muutoksella olevan lastensuojelun asiakkuuden alkamiseen ja päättymiseen?

Tulee osittain selkeyttämään tilannetta tai pitää sen ennallaan.

6. Onko ehdotus lapsen asioista vastaavaa sosiaalityöntekijää koskevan asiakasmitoituksen joustavoittamisesta mielestänne kannatettava?

Kyllä

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

Joustavoittaminen on kannatettavaa silloin, kun säätely muuten johtaisi kohtuuttomiin tilanteisiin asiakkaiden kannalta, työntekijän vaihtumisiin epätarkoituksenmukaisella tavalla.

Asiakas mitoituksen osalta olisi hyvä saada valtakunnallinen ohjeistus kokonaismäärästä tilanteisiin, jossa sosiaalityöntekijällä on sekä sosiaalihuoltolain että lastensuojelun asiakkaita.

7. Onko ehdotus lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtävistä kannatettava?

Kyllä

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

Tehtävät ovat selkeät, ohjaavat tarkoituksenmukaisella tavalla lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtävänkuvaa.

8. Lausuntopalaute luvusta 3 (Lastensuojelun järjestäminen ja kustannusvastuu): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 3 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta sekä vaikutuksista.

-

9. Lausuntopalaute luvusta 4: Onko ehdotus, jonka mukaan lupa lapsen tutkimiseen annettaisiin jatkossa hyvinvointialueen viranhaltijan päätöksellä hallinto-oikeuden sijaan, mielestänne kannatettava?

Kyllä

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

Säädös voi nopeuttaa asian käsittelyä.

10. Selkiyttävätkö luvun 4 ehdotukset lastensuojelun päätöksentekosäätelyä?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti

-

11. Lausuntopalaute luvusta 5: Onko ehdotus edunvalvojan palkkioiden ja kulukorvausten rajaamisesta ja yhdenmukaistamisesta valtioneuvoston asetuksella mielestänne kannatettava?

Kyllä

Millaisia vaikutuksia (etenkin taloudellisia) arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

Säätely selkiyttää tilannetta. On korostettava, että palkkioiden ja kulukorvausten on oltava kohtuullisia.

Muut mahdolliset huomiot lastensuojelun edunvalvontaa koskevasta sääntelykokonaisuudesta?

-

12. Muu lausuntopalaute luvusta 5 (Lapsen osallisuus): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 5 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta.

Lapsen kuuleminen ja mielipiteen selvittäminen on tärkeää. Edunvalvonnasta säätäminen selkiyttää tilannetta, jos lapsen ja vanhempien edut ovat ristiriidassa keskenään.

13. Lausuntopalaute luvusta 6 (Menettelysäännökset): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 6 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta.

Menettelysäännökset ovat toimivia. Läheisverkoston selvittämisen tärkeyden korostaminen on oikeansuuntainen säädös.

14. Lausuntopalaute luvusta 7 (Lastensuojelun avohuolto): Ovatko lastensuojelun avohuoltoa koskevat ehdotukset mielestänne kannatettavia?

Kyllä

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

Avohuollon ensisijaisuus on tärkeää todeta laissa ja todeta tavoitteeksi sijaishuollon tarpeen ehkäiseminen.

15. Lausuntopalaute luvusta 8 (Lapsen kiireellinen sijoitus): Onko kiireellisen sijoituksen jatkoa koskeva ehdotus (keston lyhentäminen 30 vuorokaudesta 14 vuorokauteen) mielestänne kannatettava?

Ei

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

Keston lyhentäminen jättää entistä lyhyemmän ajan sosiaalityöntekijälle arvioida lapsen ja perheen tilannetta riittäviin tukitoimiin. Toisaalta esitys on hyvä lapsen nopean tilanteen arvioimisen kannalta, mutta sosiaalityöntekijän tilannetta lyhennetty aika kuormittaa entisestään päätöksenteossa ja arviota pitää entisestään nopeuttaa. Hallinto-oikeuden prosessien nopeutumisen suhteen mietityttää, nopeutuuko käsittelyprosessit oikeudessa kuitenkin, vaikka kiireellisen sijoituksen jatko lyhenisi kahteen viikkoon. Ajan lyhentäminen ei ole tarpeellista lapsen

näkökulmasta siitäkään syystä, että kiireellinen sijoitus pitää lain mukaan päättää heti, jos perusteita ei enää ole.

16. Lausuntopalaute luvusta 9 (Huostaanotto): Onko huostaanottoa koskeva ehdotus (50 §) mielestänne kannatettava?

Kyllä

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

-

17. Lausuntopalaute luvusta 10 (Kodin ulkopuolinen sijoitus): Onko kodin ulkopuolisten sijoitusten ja sijoituspaikkojen valvontaa koskevien säännösten täsmentäminen ja vastuunjaon selkeyttäminen ehdotetulla tavalla mielestänne kannatettavaa?

Kyllä

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

-

18. Lausuntopalaute luvusta 11 (Laitoshoidto): Onko ehdotus lastensuojelulaitoksen asuinyksikön henkilöstömitoituksen täsmentämisestä ja osittaisesta joustavoittamisesta (ml. lapsikohtainen vähimmäismitoitus 1 työntekijä/lapsi sekä mahdollisuus suhteuttaa mitoitusta sijoitettujen lasten lukumäärään) mielestänne kannatettava?

Osittain

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

Lastensuojelulaitosten henkilökuntamitoitukseen niittyä liittyviä ehdotuksia voidaan pitää osin kannatettavina. Lastensuojelulaitoksessa, jossa ei ole lapsia/nuoria paikalla, ei ole välttämätöntä pitää päivystysluontoisesti fyysisesti henkilökuntaa paikalla. Henkilöstömitoituksen alentamista sen sijaan ei voi pitää perusteltuna, koska sijoitettujen nuorten tuen ja palveluntarpeet ovat kuva yhä kompleksisempia.

19. Onko ehdotus turvahenkilöä koskevaksi sääntelyksi, jossa turvahenkilön tehtävät ja toimivaltuudet erotetaan selvästi hoito- ja kasvatustehtävistä, mielestänne toimiva?

Osittain

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

Turvahenkilön käyttö laitoksissa herättää kysymyksiä, eikä se välttämättä ole toimiva ratkaisu. On vaikeata nähdä, miten ko. toiminnan voi erottaa kasvatustyöstä. Väliaikaisena ratkaisuna erityistilanteiden käsittelyyn se voi toimia, mutta jatkuvat turvahenkilön käyttö ei tunnu luontevalta. On otettava myös huomioon mahdolliset taloudelliset vaikutukset hoitopäivän hintaan, jos kasvatushenkilöstön lisäksi pitää olla erikseen turvahenkilöt. Turvahenkilö ei saisi vähentää muuta henkilöstöä laitoksessa.

20. Lausuntopalaute luvusta 12 (Lapsen erityistä suojelua turvaavat rajoitukset sijaishuollon aikana): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 12 säännöksistä 90 § (yhteydenpidon rajoittaminen) ja 93 § (henkilöntarkastus) ja niiden käytännön toimivuudesta ja vaikutuksista.

Tärkeää on, että sijaishuollossa voidaan lapsen suojelemiseksi käyttää rajoituksia. Sääteleyhdotus vaikuttaa oikeansuuntaiselta.

21. Lausuntopalaute luvusta 13 (Jälkihuolto): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 13 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta.

-

22. Lausuntopalaute luvusta 17 (Voimaantulo): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita voimaantuloa koskevista säännöksistä ja niiden vaikutuksista.

-

23. Lausuntopalaute ehdotuksesta koskien lisärahoitusta tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) turvaamiseksi yksityisissä koulukodeissa ja Valtion koulukodeissa: Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita TUVA-koulutuksen rahoitusta koskevasta säännöksestä ja sen vaikutuksista.

-

24. Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotuksen taloudellisista vaikutuksista?

-

25. Millaisia taloudellisia vaikutuksia arvioitte ehdotuksen 38 §:n 3 momentilla mahdollisesti olevan?

Ehdotuksella on taloudellisia vaikutuksia, vaikutusten määrää on vaikeata arvioida.

26. Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotuksen muista vaikutuksista?

Lakiehdotuksen vaikutukset kietoutuvat yhteen samaan aikaan valmistelussa olevan sosiaalihuoltolain uudistamisen kanssa. Esitysluonnoksen perusteella ehdotuksen muista vaikutuksista ei muodostu kovinkaan selkeää kuvaa.

27. Vapaamuotoiset huomiot

Lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain muutos tapahtuvat samaan aikaan ja haastavat hyvinvointialueiden toimijoita. Lain toimeenpanon tukea on tärkeää tulla myös valtakunnallisesti yhdenmukaisena eri hyvinvointialueille.

Oikarinen-Nybacka Tarja
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue